

Foaia Diecezană

Organul oficial al eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului</p> <p>Parohiile cl. I. pe un an . . . 2000 Le Parohiile cl. II. . . . . 1800 Le Parohiile cl. III. și subclasă . . . 1500 Le Pentru articulari . . . . . 1200 Lei</p>	<p>APARE DUMINECA</p> <p>MANUSCRISELE SE VOR TRIMITE PE ADRESA CONSILIULUI EPARHIAL, SECȚIA CULTURALĂ.</p>	<p>Prețul inserțiunilor</p> <p>Concure de prot. 4000 Lei. Parohii de cl. I 2500, de cl. II 2000, de cl. III 1600. Le celelalte publicații 1 cm. □ 20 Lei</p>
--	--	---

Religia peste limitele rațiunii

de Prof. Dr. Petru Rezuș

Marele filosof *Immanuel Kant*, după ce și-a stabilit sistemul său, a început o adevărată muncă de curățire noetică a tuturor câmpurilor de activitate a rațiunii teoretice a omului de ceea ce nu aparține acestei rațiuni.

Denumite erori logice sau paralogisme, cunoștințele cele mai prețioase ale omenirii erau izgonite din sfera rațională naturală în cea suprarațională, transcendentă, de unde mai putem intra, peste granițele străjuite de rațiunea teoretică, doar pe cale de *postulat*.

Soarta aceasta neașteptată a avut-o de suferit, din partea lui *Immanuel Kant*, și *religiunea creștină*.

Această religie, după *Kant*, trebuie depopulată de toate ideile ce nu aparțin rațiunii teoretice și care au intrat doar pe cale de eroare logică, sau pe cale de paralogism. Aceste idei, aparținând sferei noumenale a lucrurilor sau celei transcendente, ele nu pot fi cunoscute de om — după mult iubita sa teorie filosofică —, ci cel mult pot fi postulate.

O religie teoretică nu poate exista decât în limitele acestei rațiuni (*Religion innerhalb der Grenzen der blossen Vernunft*¹⁾ fără supracuprinsul transcendent sau noumenal, care formează acel teritoriu neîncălcător de om al „*Ding an sich*“-ului.

Acest supracuprins poate fi numai postulat și el aparține numai unei religii practice, fără nicio bază rațională teoretică, deci și fără nicio constrângere pentru ea²⁾.

Din acest cuprins fac parte marile afirmații creștine: *ideea de Dumnezeu și ideea de suflet liber și nemuritor*. Și una și alta, aceste idei

nu pot fi argumentate pe cale rațională, după *Kant*, fiindcă simțurile rațiunii naturale rămân în imanent și contingent. Din punctul acesta de vedere *Kant* este unul dintre cei mai autentici materialisti, deoarece el aplică cunoașterii noumenale simțurile naturale ale omului. Or, aceasta este procedarea noetică prin excelență materialistă. *Kant* vrea să argumenteze sufletul și *Dumnezeul creștin* cu văzul, auzul, mirosul, pipăitul și simțul empiric natural.

Lucru noetic imposibil De aceea și rămâne *Kant*, pe o cu totul altă cale, dar egală în rezultate cu a materialistilor, iremediabil naufragiat în imanent și contingent.

Reforma sa noetică, în cadrele religiei sale naturale dintre granițele rațiunii, este teribilă și catastrofală pentru civilizația occidentală³⁾. El exclude totul ceea ce aparține *Dumnezeirii* și *nemuririi sufletului*, sărăcind dintrodă și făcând fără sens religia, de toate acele cunoștințe ce fac gloria și valoarea inestimabilă a creștinismului.

El supune creștinismul „unei analize critice” și după cum era și natural se lovește de „dogme”, pe care considerându-le „simple teorii” cu privire la „ființe suprasensibile”, le exclude fără nicio alegere, în bloc⁴⁾.

Religia naturală a lui *Kant*, este complet adogmatică și eliberată de orice balast revelațional.

Lucrurile însă nu stau tocmai așa.

După *Kant*, omul este redus doar la materie și la granițele de manifestare ale acestei materii. Filosofia teoretică a lui *Kant*, cuprinde, astfel, numai răstimpul dela nașterea și până la moartea omului și se sbate numai în cadrul mărginit al trupului fără taine noumenale.

Este cea mai paradoxală încătușare a rațiunii omenești, rezultată din cele mai pline de abuz tendințe ale sale.

Creștinismul, de aceea, pentru a exista are nevoie de un alt spațiu vital, datorită căruia el s'a născut și din care el își extrage sursele sale de viață.

Acest spațiu vital se extinde, peste începutul mărginit al vieții noastre, în răstimpul neființării noastre personale, dar ființării altora, de până la creație — minunea cea mai mare a lui Dumnezeu Tatăl —, iar, în viitor, el se extinde, cu nemurirea sufletului, într'un timp încă nelimitat. Acest spațiu este cucerit de creștinism pe cale rațională naturală, dar cu ajutorul a încă ceva ce nu avea Kant: *creștința*.

Rațiunea teoretică, cu ajutorul credinței, reușește în creștinism a ajunge și obține noțiuni noetice, pe care Kant nu le putea cunoaște și experia, ci doar le postula, fiindcă îi lipsia „*lumina credinței creștine*”, ce implică în sine deplina „*lumină a cunoștinței*”.

Creștinismul însă nu se oprește aici, el înaintează și mai departe, renunțând deplin la rațiunea naturală, numai cu ajutorul credinței. El înaintează cu credința chiar în „*Ding an sich-ul*” kantian anterior creației, suprasensibil simțurilor și mult îndepărtat în viitor nemuririi sufletului, chiar până la un final cosmic antropologic al *unei reînțoarceri a tuturor în toate, deci și a Domnului nostru Iisus Hristos în Tatăl*¹⁾.

Și acest fel de cunoaștere valorează, din punct de vedere noetic, pentru adevăratul creștin, el neputându-și îndeplini mântuirea fără ea, și există totodată peste toate anatemele gnoseologice ale acestui filosof, îndrăgit de imanența necredincioasă a lucrurilor.

Religia creștină există, deci, peste limitele rațiunii lui Kant, sugându-și seva sa noetică chiar din noumenalul lucrurilor create, cu ajutorul rațiunii naturale luminată de credință, sau numai cu ajutorul credinței.

1) Cf. P. P. Negulescu, *Istoria filosofiei contemporane*, vol. I, București, Ac. Rom., 1941, p. 328; 333 qq.; P. Chables, art. *Kant et kantisme. Théorie de la religion*, în D. T. C. t. VIII, col. 2308 sq.; 2314sq.

2) *Crit. raf. pract.* trad. Amzăr și Vișan, p. 122 sq.

3) Cf. J. Maritain, *Réflexions sur l'intelligence et sur sa vie propre*, II éd., Paris, Nouvelle Librairie Nationale, 1926, p. 36 sq.

4) Cf. Negulescu, o. c. I, p. 338.

5) I Cor., 15, 28.

Printre contraziceri

Din sumele invențiilor și descoperirilor ce le-a realizat mintea omului de până acum, se constată urmărirea a două lucruri.

Printr'o continuă tendință de înaintare, de progres se caută mereu acele două lucruri finale: găsirea adevărului și fericirea.

Acestea au fost preocupările geniului omenesc de totdeauna. Omul de știință pură în laboratorul lui a urmărit mereu: găsirea adevărului unic și fericirea.

După imense eforturi ale geniului omenesc, până azi nu au fost atinse țintele acestor două idealuri.

I. În urma îndelungatelor cercetări, nu de mult s'a descoperit atomul materiei precum și forța imensă de electricitate din particulele atomului, numite electroni.

S'a crezut că descoperirea aceasta și alte descoperiri revoluționare, vor aduce secolului nostru o ușurare a vieții, vor contribui la o mai mare fericire a vieții.

În loc de fericire, ororile războiului ne-au adus: distrugere, sărăcie, precum și dislocări sociale, așa cum nu a mai cunoscut omul.

Deși știința caută să arunce această răspundere a distrugerii, în spatele tehnicii, totuși omul de știință privește neputincios la această contrazicere.

II. Nu de mult în literatura noastră românească apăruse o știință nouă în biologie, numită: eugenie. Oameni de știință, cari se ocupă cu structura biologică a neamului, au sesizat factorii de răspundere ai Statului, că sănătatea și vitalitatea poporului românesc scade vertiginos, din cauza anumitor factori externi.

Se constată că unul din germenele distrugerii familiei, este alcoolul și vârsta prematură a căsătoriilor.

S'au luat măsuri pentru combaterea flagelului depopulării.

Venind într'o zi dela birou acum câțiva ani, mă opresc în fața unui mare depozit al C. A. M-ului, unde se deșcărcău câteva mii de sticle de alcool și alte beuturi fabricate „monopol”. Conducătorul depozitului îmi descopere un ordin general dat pe țară, prin care depozitarii erau îndrumați ca fiecare, depozit, în fiecare lună, să distribue câteva zeci de mii de sticle de alcool pentru consumare.

În clipa aceea îmi trecea prin minte măsurile luate cu câțiva ani înainte contra alcoolului, despre care se zicea că este unul din germenii de distrugere a familiei.

Cel care nu ia crucea și nu-mi urmează Mie, nu este vrednic de Mine.

(Matei 10, 38)

Iată o altă înfiorătoare contradicție în viața socială!

III. Dupăcum într'un bulgăre de pământ funcționează neîntrerupt o uzină întreagă de energie, într'o continuă evoluție, astfel și viața unui popor se mișcă spre o continuă evoluție.

Factorii de răspundere ai poporului nostru românesc cari au conștiința trează a perenității neamului, au ajuns la convingerea că vitalitatea noastră atârnă dela calitate și cantitate.

Existența noastră va fi asigurată în istorie printr'o continuă creștere a masei românismului. Și, conducătorii de Stat lucrează mereu la o sporire a natalității, prin ridicarea standardului de viață.

Dar, sporirea familiei, reclamă și o sporire a averii, căci românul este legat de glie, de avere.

Astăzi ne găsim într'o mare frământare socială de reformă a proprietății.

A intervenit însă o altă constatare și anume: În economia națională, una din relele, care amenință pământul românesc este pulverizarea proprietății, adică cu cât o proprietate de pământ se împarte în mai multe părți (se pulverizează) cu atât randamentul de producție în economia națională, scade.

Iată încă o contradicție în problemele sociale, ce frământă geniul omenesc, în dorința de a găsi adevărul unic și fericirea.

Vieța pământească va fi mereu dirijată, de către conducătorii spiritualității pentru aflarea adevărului și a fericirii. Și vom orbecăi mereu prin căi rătăcite și printre contradicții, până când viața socială nu va fi încadrată deplin în Hristos și în învățătura Lui.

El este adevărul, cel ce nu se contradice niciodată, El este calea, pe care nu rătăcești niciodată și El este viața și fericirea nemuritoare!

Prot. T. Roșca

„Rătăciria veacului de astăzi“

(disertație asupra Duminecii fiului rătăcit)

Majoritatea oamenilor de astăzi se comportă în viață asemenea fiului rătăcit din Sf. Evanghelie (Luca XV, 11-32).

Primind partea lor de avere spirituală — concepția despre lume și viață — dela părinții lor sufletești, scriitorii și filozofii epocii moderne — știentiști și ateie —, refuzând ascultarea Bisericii și ironizând preceptele moralei

creștine, ei au apucat dela început pe calea rătăcirii, afundându-se tot mai adânc în terenul accidentat al rațiunii autonome și libertății absolute, așa precum îi vedem azi, dezorientați și nefericiți, rușinați și nehotărâți de ceea ce trebuie să facă: să se convertească ca fiul rătăcit din Sf. Evanghelie, sau să persiste mai departe în atitudinea lor antireligioasă:

Se petrece, deci, un proces de conștiință în sufletul omenirii contemporane.

Mizeria ei actuală, datorită greșelilor trecute, o apasă greu.

La cei mai folosesc azi miile de tratate filozofice despre materialism, monism, socialism etc., dacă acestea nu aduc nici o soluție fericită pentru întronarea păcii și a bunevoirii între oameni. La ce-i folosesc sutele de invenții minunate, dacă acestea în loc să ferească omenirea, au adus-o la nenorocire, la ruină socială și morală.

Ingenioasele păsări de oțel din înălțimea cerului revarsă pe pământ ploaie de bombe, prefăcând în moloz și cenușă, civilizația și cultura ei milenară.

Războiul actual, zis „radical“ sau „total“, nu ține cont de nici un precept moral divin sau creștin.

Se distruge totul și toate cum nu s'a întâmplat nici în cele mai barbare timpuri.

Este o durere fără margini să vezi cum sunt nimicite într'o clipă comorile cele mai scumpe ale spiritualității creștine, precum: biblioteci, muzee, universități, biserici, spitale ș. a., la realizarea cărora au muncit ani îndelungați cele mai strălucite genii ale omenirii.

Este o jale sfâșietoare să vezi cum cad copii cu chip de înger, cum se prăbușesc mame cu pruncii la sân, cum mor bătrânii nevinovați, cum oamenii goniți din casele lor se mișcă dela un capăt la altul al țării, ca niște turme de oi!

Ingrozită, omenirea se întreabă cărei cauze se datorește nenorocirea ei prezentă? Răspundem: vina este aceeași ce și-o descoperă fiul pierdut din Sf. Evanghelie, când mărturisește cu umilință „Tată, greșit-am împotriva cerului și înaintea Ta“.

Da, neascultarea de Tatăl ceresc și de Biserica Sa Sfântă, ne-a adus infernul de astăzi.

Am trăit, ca și fiul risipitor după placul și voia noastră, în petreceri și desfrâu. Am nesocotit obligațiunile noastre religioase și morale creștine, înlocuindu-le cu altele mai conforme intereselor și plăcerilor noastre, numindu-le raționale, autonome, absolute etc.

Ne-am sumețit împotriva lui Dumnezeu, vrând să-i luăm locul în lume, pentru a știi totul și a face toate.

Dar vai! Toată strădania noastră a eșuat ca și aceea dela turnul Babel, căci „începutul trufiei omului este a părăsi pe Dumnezeu și a-și întoarce inima dela Cel ce l-a făcut..... pentru aceea minunate certări a adus Domnul și i-a surpat pe ei până la sfârșit (Is. Sirah X, 12-14)“.

Iată unde zace pricina nenorocirii noastre: în neascultarea de Dumnezeu, în trufie!

Oare își va înțelege omenirea lucrul acesta? Oare își va veni în fire ca fiul rătăcit, ca să-și recunoască cu sinceritate preșelile?

Va avea puterea morală să învingă rușinea și sfiiala pentru a se întoarce la casa Tatălui ceresc și să mărturisească cu căință: „Tată, greșit-am împotriva cerului și înaintea Ta, nu mai sunt vrednic să mă chiem fiului Tău. Fă-mă ca pe unul din argații Tăi (Luca XV, 18-19)“?!

— Ne rugăm și așteptăm cu înfrigurare această hotărîre de convertire dela rătăciții veacului de astăzi.

De aceasta depinde pacea și fericirea zilei de mâine.

Destul am suferit până acuma. Destul am rătăcit după stihiiile rațiunii necredincioase.

Un singur lucru ne trebuie: să ne convingem odată pentru totdeauna, că principiul și cheia fericirii vieții omenești este ca omul să atârne de Dumnezeu, să-l recunoască pe Creatorul de stăpân al său și să-l asculte ca pe un Părinte bun și înțelept, căci el singur nu se poate conduce autonom pe pământ. Omul singur nu știe de unde vine, nici rostul vieții sale în lume, nici cum să-și întocmească viața ca să fie fericit.

Toate aceste taine și legi au fost descoperite omenirii de însuși Dumnezeu prin Fiul Său cel Unul-născut și predate Bisericii spre păstrare și predicare.

Drept aceea, calea noastră de salvare și de mântuire este: înapoi la Sf. Biserică; înapoi la Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos!

Pe această cale să ne întorcem cu toții după pilda fiului rătăcit și vom fi iertați ca și el de Tatăl nostru cel ceresc, căci „mai mare bucurie este în cer pentru un păcătos care se pocăește, decât pentru nouăzeci și nouă de drepti cărora nu le trebuie pocăință (Luca XV, 7)“.

Înțelegând acest lucru și trăgând învățătură din greșelile trecutului și nenorocirile prezen-

tului — să ne hotărîm ca pe viitor să viețuim numai după Hristos, căci El este pacea, adevărul și viața și fără El, nimica bun nu putem (Ioan XV, 5).

Pr. Teodor Răzescu

Religiozitatea femeii

Sentimentul religios la femei, e foarte puternic, poate și pentru faptul că viața lor socială e mai puțin complicată, atenția lor e mai puțin sollicitată de multiplicitatea evenimentelor de cari rămân în afară; dar și pentru motivul că religiozitate înseamnă iubire, iubirea lui Dumnezeu — călugărițele se și numesc miresele lui Hristos — și acest sentiment umple sufletul femeii.

Te apropii de Dumnezeu mai mult cu inima decât cu rațiunea.

În cartea sa „Thaïs“, Anatole France pune un dialog, prin sec. II-III, între Zenotemis și Dorion, cu privire la creație.

Zenotemis spune o poveste cu un șarpe care „începând să vorbească, le desvăluie adevărurile cele mai înalte, cele cari nu se pot demonstra; el recunoscă că Adam făcut din pământ nu reușia să înțeleagă cunoștințele cele mai subtile, pe când Eva dimpotrivă, mai gingașă și mai simțitoare, le prindea cu ușurință“.

Dorion se îndoiește de inteligența aceluia șarpe, fiindcă „dacă într'adevăr ar fi avut un grăunte de înțelepciune, l-ar fi încredințat el unui cap de femeie?“

Zenotemis: „Află Dorion, că adevărurile cele mai înalte nu se ating prin gândire și prin inteligență, ci prin puterea simțirii. De aceea femeile, care de obicei gândesc mai puțin, dar au simțurile mai ascuțite decât ale bărbaților, sunt în stare să se înalțe mai ușor până la cunoașterea lucrurilor divine“.

În piesa sa „Samarineanca“ — care de altfel e un episod biblic — Edmond Rostand arată cum o femeie, desfrânată, dar frumoasă, când întâlnește pe Iisus la fântâna lui Iacob și după ce refuză să-i dea să bea, având revelația lui Iisus, îi cade la picioare fără nici o rezervă, crezând în el și mărturisindu-și păcatele. Plecând, anunță poporul, care-o urmează, unii din interes, alții îndoindu-se. Dar femeile au urmat-o cele dintâiu și au crezut fără nici un dedesubt.

Tot femeile sunt cele ce-au dat jos trupul Domnului de pe cruce. Ele au o intuiție mai dezvoltată pentru religie și sunt singurele cari au viziunea îngerilor în copilășul drag, culcat în leagăn, cu mânuțele la gură, gângurind ca un acopanimament cântecul mamei fericite:

„Nani, nani, copilaș,
Puiul mamei îngerăș!”

Iar când somnul îi trece sufletul nevinovat în hora îngerilor ce-i veghează pătucul, ea îl încredințează lor prin semnul crucii ce-l face pe trupușorul plâpând și se culcă și ea și adoarme fericită în falfăitul de aripi al îngerilor nevăzuți, dar prezenți oriunde se găsește vreun pământean.

Crescut mai mare, tot mama este aceea care-i conduce mânuța stângace spre cele patru puncte ale semnului crucii și-i dictează cuvintele rugăciunii ce-l pun în legătură cu tatăl ceresc.

În legătură cu religiozitatea este și cultul morților. Femeea este aceea ce întreține focul sacru la mormintele moșilor și strămoșilor săi, precum tot ea are grijă de îndeplinirea tuturor condițiilor pământene ce au să ușureze viața sufletului în cealaltă lume.

Să nu ne fie dar inexplicabile unele exaltări patriotice ale femeilor, cum au fost Jeanne d'Arc și Ecaterina Teodoroiu. Resortul acestor fapte se găsește în cele două sentimente citate: sentimentul religios și cultul morților.

Prof. Const. Brebeanu

COLȚUL SATULUI

Puterea cuvântului preotesc în viața enoriașilor

Astăzi ca și totdeauna, rostul preotului în lumea satelor, sau în viața enoriașilor săi este mare și înalt.

El nu se poate limita numai în: a oficia sfânta Liturghie în Duminici și sărbători; a predica în sfânta biserică; a oficia rânduiala vicerei; a aranja procesiuni religioase la ocazii anumite; a conduce cancelăria parohială și purta grijă de bibliotecă; apoi a face parte — de multe ori ca președinte — din comitetele, sau consiliile ce există în fiecare parohie și în fine să se mărginească la cele trei momente, ca botez, cununie și înmormântare, etc., ci trebuie să cu-

prindă ca obligație bisericească întreaga viață a enoriașilor săi.

Pentru a reuși în toată acțiunea sa, preotului i-se cere să fie figură demnă, cum spune și Sfânta Scriptură, figură neprihănită, flacăra vie și întăritoare, lumina lumii și sarea pământului, la care fiecare enoriaș în clipele de grea încercare să alerge în nădejdea de a primii izbăvire. Și ce amărăciune când este altfel.

Intr'adevăr după unii rostul preotului ar fi bine definit și limitat numai la chestiuni curat bisericesti și n'ar trebui să se amestece de loc în cele de nuanță lumească, intr'ucât iar scădea prestigiul. Dar nu este așa, deoarece preotul pe lângă aceea că trebuie să intre în casa creștinului la arumite acte religioase, bine este dacă vizitează casa creștinului (pe lângă ziua sf. Cruci, Ajunul Nașterii și Botezul Domnului) și în alte împrejurări, împărțind poporului neștiutor lumina învățaturii sale de om învățat și de plugar model. Deci preotul pe lângă misiunea sa specială, în fața altarului, dacă nu va păși grabnic la fapte frumoase de interes obștesc, biserica este amenințată în însăși ființa ei și viața enoriașilor este lăsată fără voce pe seama pescuitorilor în apă tulbure. Deci pe lângă pilda unei vieți curate, trebuie să lumineze oamenilor calea, ce-i va scoate din diferite greutăți, adică să se vadă a fi trebuitor și folositor vieții de toate zilele a satului, îndrumând enoriașii la o agricultură luminată și spornică, care-i va scoate din sărăcie. Dacă creștinul vede și se convinge apoi că urmând sfatul și pilda preotului va ajunge totdeauna cu folos în casa lui, cu aceeași încredere va da preotului ascultare și în viața cea sufletească, nu numai în cea materială, fiind una cu alta în legătură strânsă ca și corpul cu sufletul.

Toată lumea să fie bine încredințată că: „Numai urmând calea brazdei, se poate ajunge la sufletul săteanului!” Ori pe ce pământ ar lucra, preotul să lucreze pilduitor pentru enoriașii săi și ori cât de puțin ar avea în gospodăria sa, să fie totul model de curățenie. Niciodată însă nu cu „munca de clacă” și mai ales în zile de sărbătoare.

Acest procedeu fiind o rămășiță a iobăgiei de altădată, dă ansă la multe discuții pe spatele preotului și-i scade autoritatea morală și-i taie dela început orice putere pilduitoare. Deci munca singurită a preotului, bine condusă prin priceperea sa, îi va aduce folos și-i va lăsa neștirbită puterea cuvântului.

Pentru reușită în general și cuvântul său să fie literă de evanghelie, se cere ca preotul

să fie pildă în toate direcțiile vieții zilnice și deci și în gospodăria sa.

Cuvântul său să fie tradus în faptă!

Pr. Vasile Gh. Onică

RECENSIE

Dr. Al Buia: *Plantele noastre medicinale.* (Editura „Poporul român“ Timișoara IV. Bulevardul Berthelot Nr. 2. 1944).

În evoluția medicinei fitoterapia, sau știința de a vindeca boalele cu ajutorul plantelor a jucat totdeauna un rol însemnat. Faptul că terapia actuală se folosește pe o scară mai întinsă de preparatele sintetice, decât de proprietățile curative ale plantelor este interpretat de mulți oameni de știință drept una dintre erorile secolului nostru. Este adevărat că adeseori substanțele sintetice sunt mai ușor de procurat și au efecte mai drastice decât principiile vegetale, dar rareori se poate afirma despre ele că sunt nevătămătoare organismului.

Cu toată mulțimea medicamentelor sintetice plantele de leac continuă să-și aibă locul lor de cinste și se pare că într'un viitor apropiat întreaga terapie modernă se va baza pe aplicarea principiilor lor. În acest domeniu descoperirea penicilinei, substanța vindecătoare extrasă dintr'un mucegaiu, a fost o adevărată revoluție.

Poporul român este renumit pentru vastele sale cunoștințe asupra felurilor întrebunțării ale plantelor medicinale.

Dacii, strămoșii noștri dela care am moștenit aceste cunoștințe, erau cunoscuți în lumea antică pentru arta lor de a tămădui boalele prin buruieni. Învățatul grec Dioscoride în opera sa „De re medica libri V“, enumeră și câteva numiri de plante medicinale cunoscute de Daci. Și astăzi medicina băbească oferă numeroase vindecări empirice care nu odată uimesc pe medicii cei mai eminenți. Desigur că cercetarea amănunțită a unor astfel de cazuri n'ar fi lipsită de interes științific.

Totuși literatura noastră asupra plantelor medicinale este încă destul de săracă. Un mare gol a umplut recenta lucrare a D-lui Dr. Al. Buia, prof. la Fac. de Agronomie din Cluj—Timișoara intitulată „Plantele noastre medicinale.“ În conținutul de 230 pagini al acestui volum, se pot deosebi 2 părți distincte: I. Îndrumări generale asupra culegerii, uscării, conservării, întrebunțării și culturii plantelor medicinale. II. Îndrumări

speciale pentru un număr de peste 200 specii, cuprinzând pentru fiecare plantă câte o descriere concisă, apoi indicații asupra răspândirii, părților folositoare, culturii, recoltării și modului de întrebuințare. Cele 21 de planșe colorate, intercalate în text, cuprinzând 105 plante executate ireproșabil oferă cititorului posibilitatea de a le recunoaște cu ușurință pe teren.

În afară de acestea, lucrarea mai cuprinde un vocabular în care sunt tâlmăciți termenii tehnici, un calendar indicând timpul cel mai potrivit pentru colectarea fiecărei specii, precum și indexul alfabetic al numirilor românești și științifice.

Lucrarea D-lui Dr. Buia, care poate împodobi și biblioteca specialistului ca și a celui mai umil cărturar dela sat, dă posibilitatea unei intense exploatare raționale ale acestor bogății naturale pe care le constituie plantele medicinale, cu consecințe importante pentru viața economică a satului nostru. După cum spune și autorul, azi în vremurile excepționale prin care trecem, pe lângă foloasele personale, cunoașterea și adunarea acestor plante pe seama instituțiilor sanitare militare, constituie o contribuție importantă, pe care și cel mai modest Român poate s'o aducă la marea operă de reconstrucție a scumpei noastre Patrii.

Recomand cu deosebită căldură lucrarea amintită preoților și învățătorilor cărora cunoașterea plantelor medicinale le oferă perspective nebănuite, atât de ordin material, cât și cultural.

N. B.

Informații

Predică. Duminecă, 11.1. c. va predica în biserica noastră catedrală Păr. Protod. Dr. Mircea Chialda.

Concert religios. În 4 Martie a. c., corul „Progresul“, din Logoj va da un concert religios în biserica catedrală de acolo, la ora 4 p. m., sub patronajul Prea Sf. Sale Păr. *Episcop Veniamin* al Caransebeșului.

În prima audiție se va cânta Liturgia în mi-minor a priceputului compozitor, Filaret Barbu.

La acest concert, după posibilitate, va participa și Prea Sf. Sa Păr. *Episcop Veniamin*.

Venitul este destinat fondului bisericii ort. rom de acolo.

Donații. Anunțăm cu bucurie următoarele însemnate donații pentru fondul, Corului Bisericii ort. rom. din Logoj: I. Lupu, inițiatorul subscripției 100.000 Lei; F. Barbu, 50.000 Lei; I. Gârda 10.000 Lei; R. Popescu 5.000 Lei. Lista este deschisă.

Dumnezeu, la care s'au gândit când au dăruit să le ajute.

Parastas pentru eroi. Duminica trecută, în prezența Prea Sf. Sale Păr. Episcop Veniamin, a autorităților militare și civile, cu sf. biserică catedrală din loc arhiplină de credincioși, s'a oficiat parastas pentru odihna sufletelor eroilor [Reg. nostru 96, începând cu Col. Gheorghiu, ofițerii și ostașii morți pentru eliberarea Ardealului și pe pusele Ungariei.

A vorbit mișcător Păr. Căp. Ș. Bololoi.

Demisionări. Înalt Prea Sf. Sa Păr. *Til Simedria* mitropolitul Bucovinei a demisionat din înalta demnitate avută.

DI prim-ministru General Rădescu, și-a prezentat demisia din fruntea Guvernului,

Depunere. Diaconul Alexandru Burcea, născut la 18. III. 1921 în comuna Lotea nouă, jud. Vlașca, prin sentința Consiliului eparhial din Caransebeș cu Nr. 57 B. 1945 a fost depus din treapta diaconiei și oprit dela săvârșirea oricărei lucrări sfinte.

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 1050 E./1945

NOTĂ OFICIALĂ

Rezultatul din ultimul timp al unor licitații de arendare a câteva sesiuni parohiale vacante, ne-a determinat să facem anumite clarificări și în acelaș timp un apel la Prea Cuc. Protopopi și Cuc. Preoți.

Iniințându-se Sf. Episcopie a Timișorii, dela Eparhia noastră au trecut la Eparhia nou iniințată, 2 (două) protopopiate: al Buziașului și al Ciacovei.

Cele mai multe sesiuni reduse, ca să nu zicem aproape toate, le-am avut în aceste protopopiate.

Astăzi, sesiunile vacante și cele câteva sesiuni reduse cari ne-au mai rămas, sunt singurele resurse de augmentare a fondului de ajutorare și a fondului de pensuni.

Cunoscând creștineasca menire a fondurilor amintite, la ajutorul cărora familia fiecărui slujitor al stântului altar strămoșesc, poate ajunge să fie avizată, apelăm la conștiința și spiritul de înaltă înțelegere a Prea Cuc. protopopi și Cuc. Preoți, îndemnându-i ca, la arendarea acestor sesiuni, să facă tot ceea ce le stă în putință, spre a se ajunge la sume cât mai acceptabile, în raport cu valoarea de azi a banului.

Altcum, mai sus amintitele fonduri, nu vor putea ține pas cu vremea și vor fi puse în situ-

ția îngrijorătoare, de a nu-și mai putea îndeplini pe deplin. frumoasa și creștineasca lor menire, când atâtea văduve și orfani de preoți, așteaptă cu atâtea nerăbdare și înfrigurare, un ajutor cât de modest dela aceste fonduri.

Caransebeș, la 1 Martie 1945.

Episcop:
VENIAMIN

Consilier referent:
Prot. Dr. Iacob Crețiu

Nr. 1167 Ex. 1945.

NOTĂ OFICIALĂ

Se provoacă preoții din eparhie ca în termen de 8 zile să înainteze Consiliului eparhial, toate preliminarele restante din anul 1945.

Cei ce nu se vor conforma vor fi sancționați.

Caransebeș, la 1 Martie 1945.

Consiliul eparhial

No. 876 C. 1945

CIRCULARĂ

Către P. C. Protopopi și Cuc. Preoți din Eparhia Caransebeșului

În conformitate cu ordinul Marelui Stat Major, Serviciul Cultural, 1098 din 27 Ianuarie 1945, s'a iniințat, în fiecare județ, un serviciu cultural județean.

Acest serviciu are misiunea să asigure: legătura între Marele Stat Major și oamenii dela vatră și cei dela unitățile din interior.

Un contact mai strâns între luptătorii de pe front și familiile lor

Un moral cât mai ridicat, atât în rândurile ostașilor de sub arme, cât și a celor lăsați la vatră.

În vederea acestui scop se cere ca, printr'o legătură temeinică și permanentă cu organele locale ale Ministerului Culturii Naționale, Culte și Jandarmerii, în sfârșit cu orice instituție similară autorizată a funcționa în cadrul statului, să se desfășoare o activitate unică și ordonată în această direcție.

Marele Stat Major, prin Serviciul Cultural Central, a organizat expedierea ziarului, „Gazeta Luptătorului”, broșuri și reviste care să

poată fi cetite de fiecare ostaş și cetățean al țării.

Asigură: „Ora Ostaşului“ la radio.

O caravană artistică executând un program în toată țara.

Marele Stat Major dorește ca toate publicațiile, să fie cunoscute la orașe și la sate, să fie cetite și comentate țăranilor de către intelectualii satelor.

În urma celor de mai sus, invităm pe toți P. C. Protopopi și C. Preoți din eparhia noastră, să sprijinească acest serviciu, căutând o colaborare cât mai strânsă și cât mai rodnică, cu Șeful Serviciului Cultural al Județelor Severin și Caraș.

Caransebeș, la 21 Februarie 1945.

Episcop:

† VENIAMIN

Consilier referent:

Prot. Dr. Marcu Bănescu

No. 1037 B. 1945.

ORDIN CIRCULAR

Tuturor Oficiilor protopresbiterale

Ministerul Cultelor și Artelor, cu adresa No. 5462/1945, din 16 Februarie a. c. ne trimite în copie ordinul circular No. 523 din 1. II. 1945 al Președinției Consiliului de Miniștri, privind reîntoarcerea și reînstalarea funcționarilor publici în Moldova, pe care în cele ce urmează, îl comunicăm în extras, spre a fi adus la cunoștința clerului refugiat din Moldova, pe orice cale, în cazul dacă se află în cuprinsul protopopiatului, spre știință și strictă conformare.

I. Toți funcționarii de toate categoriile verificați și epurați, se vor întoarce de îndată la locurile lor, în trenuri sau transporturi pe județe, în așa fel ca reînstalarea autorităților să se facă în fiecare județ cu toate deodată întrunite, pentru ca ele să poată începe lucrul bine coordonat și în deplină ordine.

Transportul se va organiza prin grija Marei Stat Major și a Ministerului Comunicațiilor, care va pune la dispoziție, fie trenuri speciale pe județe, sau grupe de județe, fie coloane de autobuze C. F. R. și altele rechiziționate cu plată (S. T. B. etc.) cu scopul de a asigura transporturi masive și cât mai neîntârziate a tuturor funcționarilor la posturile lor.

II. Pentru moment și date fiind, atât greu-

tățile de transport cât și greutatea de instalare, se vor transporta numai funcționarii pentru a-și lua deîndată posturile în primire. Familiile acestora vor putea să rămână câteva săptămâni în zonele de evacuare, până când capii de familie vor pregăti sosirea lor la domiciliu și se vor putea face disponibile mai multe mijloace de transport.

III. Planul general de transport pentru funcționari, iar ulterior pentru membrii familiilor, se va anunța prin autoritățile de resort în special prin prefecturi, jurnale și radio, despre care cei în cauză se vor interesa la timp cunoscând că:

Funcționarii bugetari din orice Minister, sau instituție de Stat care ar refuza să se întoarcă la posturile lor din Moldova, se consideră demisionați (destituiți).

La fel funcționarii, cari nu se prezintă la îmbarcare conform planului de transport și al ordinelor. Fac excepție cazurile de forță majoră bine dovedită.

IV. Se menționează, că se vor întoarce la posturile lor, numai funcționarii verificați și trecuți prin comisia de epurare, iar cei susceptibili de epurare vor rămâne la dispoziția Ministerului, până la terminarea judecății, respectiv clarificarea situației.

V. Prefecturile și autoritățile locale din Moldova, vor da concurs pentru primirea, cartiruirea precum și pentru transportul funcționarilor dela găurile de debarcare, la locurile de definitivă reședință.

VI. Pentru reîntoarcerea funcționarilor, a familiilor, transportul inventariului oficial și particular, inclusiv pentru timpul cât funcționarii vor fi nevoiți să supoarte cheltueli suplimentare, prin faptul separării de familie, se vor plăti sume în plus, peste salariu, cu titlu de indemnizație după instrucțiuni și norme speciale.

Caransebeș, la 24 Februarie 1945.

Episcop

† VENIAMIN

Consilier-referent:

Romul G. Ancușă